

saadan Haj fra Englands Kyst kunde strejfe over til danske Farvande og da bringe nogle af sine „Bordfæller“ med. — *Flyvefisken* har dog et langt sikrere Adkomstbrev til at blive opført imellem vore Haves Fiske. I Kristiania Museum gjemmes nemlig et Stykke, som omtrent 1850 blev fanget i Garn ved Moss, altsaa i det Indre af Kristianiafjorden*). Og hertil kan maaske føjes den Meddelelse fra en paalidelig Mand i Fredericia, at han har set

friske Brystfinner af en Flyvefisk, som skulde være fanget i Lille Bælt. — *Den plettede Balist*, som egentlig tilhører de tropiske og subtropiske Dele af det atlantiske og det indiske Hav samt det stille Hav, er ogsaa en enkelt Gang fanget ved Storbritanniens Kyst og en eneste Gang ved Skandinaviens. Dette Stykke blev fanget i Gullmarfjorden og indsendt til Uddevalla Museum, hvor det endnu findes*).

En Udflugt i det sydvestlige Island,

af Th. Thoroddsen.

Som man véd, strækker der sig i Island mod Vest to lange vulkanske Fjældstrækninger ud i Havet, nemlig Snæfellsnæs og Reykjanaes. Snæfellsnæs dannes af en temmelig høj Bjærgkjæde, der ender med den smukke udbrændte Vulkan Snæfellsjökul (4577 Fod), medens den vulkanske Virksomhed flere Steder har banet sig Vej ud paa Siderne af Fjældrækken. Reykjanaes optages derimod ikke af nogen sammenhængende Bjærgkjæde; men kun af højtliggende og flade Hedestrækninger, for en stor Del dækkede med Lava, hvorfra enkelte Fjældknuder og forbrændte Vulkanspidser stikke op. Øverst oppe ere disse Hedestrækninger omtrent af 900 Fods Højde, og de skraane derpaa jævnt mod Vest; de opstaaende Fjelde kunne naa en Højde af henved 2000 Fod, skjønt de fleste dog kun ere 14—1500 Fod. Reykjanaes er for en stor Del dækket af Lava og oversaaet med Kratere, varme Kilder, Solfatarer og dybe vulkanske Revner; de fleste af Lavastrømmene her ere dannede i den forhistoriske Tid, og kun nogle faa yngre omtales i Sagaerne og Annalerne.

Ved den sydøstlige Rand af Reykjanaes-Fjældene findes Gaarden Hjalli i Eggen Ølves. I Nærheden af denne Gaard er der en Lavastrøm ved Navn „Thurraárhraun“, som er dannet i den historiske Tid, nemlig i Aaret 1000. Til denne Lavastrøm knytter der sig en mærkelig historisk Tildragelse. I det nævnte Aar var der nemlig paa Altinget stor Strid om Kristendommens Indførelse paa Island; men just da Forhandlingerne vare paa deres Højdepunkt, og da Striden syntes at ville udarte til Fjendtligheder imellem de kristne og Hedningerne, kom en Mand løbende og fortalte, at der var Udbrud i Ølves og at Lava-

strømmen tog Retningen imod „Goden“ Thorodds Gaard Hjalli, som derved rimeligvis vilde blive ødelagt. Da sagde Hedningerne, at det ikke var saa underligt, om Guderne bleve vrede over saadan en Tale, som her blev ført; men Snorri „goði“, der selv var Hedning, sagde: „Hvorfor bleve da Guderne vrede, da den Lavastrøm dannedes, som vi nu staa paa“? (Altinget holdtes jo paa Thingvellir, paa de store forhistoriske Lavastrømme, der findes her). Denne Lavastrøm i Ølves er aldrig bleven undersøgt. *Olafsen* siger kun, at den er flydt fra et Krater oppe paa Fjældranden oven for Hjalli, og at den har udbredt sig paa det underliggende Lavland. For at se nærmere paa denne Lavastrøm og med det samme for at gjøre mig bekendt med de interessante Egne, syd for Thingvallasøen, der kun gjestest af faa rejsende, drog jeg tilligemed min Brøder Lægen Thórdur Thoroddsen i September 1881 fra Reykjavik.

Den nærmeste Omegn af Reykjavik er ingenlunde smuk; det lille Næs, hvorpaa Byen er bygget, er dannet af lave kuppelformige Høje af en graalig doleritisk Lava, der før Istiden er aflejret i flere Lag. I Tværsnit kan man se, at de nederste Lag ere dækkede med en slakkeagtig Lavaskorpe, medens de øverste Lags hulrede (porøse) Skorpe er bleven fejtet bort af Isen; i de øverste Højder komme ogsaa alle Vegne polerede Klippeflader frem for Lyset, medens Gruset er blevet fejtet ned i Lavningerne, og dette bestaar især af meget hulrede Lavastykker, der derved tydelig pege hen paa deres Oprindelse. Denne gamle Lava er paa flere Steder dækket af Tuflag, der ved deres Lagdeling og Forsteninger tydelig vise sig som

*) *Robert Collett*. Norges Fiske. Christiania. 1875. S. 177.

**) *A. W. Malm*. Öfversigt af K. V. A. Förhandl. 1865, Nr. 7. S. 8.

Stranddannelser. Noget øst for Laugarnæs gamle Bispebolig dækker Reykjavíks doleritiske Lava en gammel Basalt, der paa Øen Viðey paa den anden Side af Sundet træder frem for Dagen i meget større Masser.

Fra Reykjavík fører Vejen mod Øst over den nærliggende Laxelv (Ellidaúr), der kommer fra en lille Sø ved Navn Ellidavatn. Elven løber over en forholdsvis ny Lavastrøm, der er flydt ned fra Ellidavatn til Havet. Ved Ellidavatn findes ogsaa en Samling Kratere og Slakkekegler ved Navn Raudhólar. I Nærheden af nogle Laxe-kister i Ellidaíen kan man i Tværsnit se, at Flodlejts nye Lava hviler paa et fint Glacials, der ogsaa dækker Reykjavíks doleritiske Lava. Paa den østlige Side af Ellidaíen begynder et bølgeformet Lavland, der til Dels dannes af glacielle Masser med opstikkende Doleritknuder; dette Lavland strækker sig helt op til Esja og Reykjanæsfjældene, men op fra det hæver der sig dog flere særskilte lave Basaltfjælde, som f. Ex. Mosfell, Lágafell og Grimmsfell. Dette Lavland skraaner jævnt op imod Mosfellsheiði, der er den øverste Del af det Højdedrag, som strækker sig ud paa Reykjanæs. Imellem de fjorntalte Basaltfjælde findes en Række smaa Indsøer, fra Nordøst til Sydvest og langs den vestlige Rand af Reykjanæsfjældene. Naar man fra Reykjavík skal til Thingvellir over Mosfellsheiði, ligger Vejen op paa Heden igjennem Seljadalur, der er bleven saa bekjendt paa Grund af den smukke og rene Palagonit, som *Sartorius von Waltershausen* først opdagede her. Palagoniten fremtræder her meget tydelig i flere Fjældkløfter. Seljadalen er en smuk lille Dal, hvortil Indbyggerne i Reykjavík tit gjøre Søndagsudflugter om Sommeren. Naar jeg bruger Udtrykket „smuk“ om denne Dal, maa man dog ikke forstaa dette Ord i dansk Forstand; det hele, der er at se i Dalen, er en lille Bæk, som snor sig frem i mange Bugtninger og er omgivet af smilende, grønne Græsplæner. Skov, ja! selv Buske findes der ikke paa dette Sted; men Skove have vi jo ikke i vore Dage i Island, skjønt der i fordums Tid har været store Strækninger dækkede dermed. Fra Seljadalen fører Vejen op paa Mosfellsheiði; denne bestaar af en bølgeformet Flade, der, ligesom de fleste Hedestrækninger i Island, til Dels er dækket med glacielt Grus. Her findes ingen nyere Lavastrømme, dem maa man derimod søge længere mod Syd paa Reykjanæset, hvor Hederne helt ere dækkede dermed. Naar man rider ned ad den østlige Skraaning af Mosfellsheiði, ligger Thingvallasøen udbredt for Blikket ligesom en glimrende Flade, der imod Øst afgrænses af lave Heder og enkelte opstikkende, barokke Fjældformer. Nord for Søen strækker der sig en bred Lavning helt op til det kuppelformige Fjæld Skjaldbreid, der milevidt

er dækket af en Lavastrøm, som sparsomt er dækket med Mos og Kratskove og er gjenemkløvet af utallige Spalter fra NO. til SV. Den vestligste af disse er Almannagjá og den østligste Hrafnagjá. Hele Landstrækningen imellem disse to Spalter er sunket henved 650 Fod, og i den kan man derfor se de mægtige Lavalag, der, lejrede ovenpaa hinanden, øverst fremtræde i de æventyrligste Former ligesom Murtinder med spredte Taarne og Spir. Sænkningen af denne udstrakte Lavaflede har vel til Dels givet Stødet til, at Thingvallasøen dannedes, og de omkringboende Bønder, der ofte for Ørredfiskeriets Skyld færdes paa Søen, sige, at de paa Søens Bund kunne forfølge Almannagjá langt mod Sydvest. Der er kun en eneste Aa, som falder ud i Søen, nemlig den bekjendte Óxará, der i et 35 Fod højt Vandfald styrter ned ad Almannagjás vestlige Væg, for derpaa efter kort Tid at forlade den igjen og flyde ud i Søen. Søen faar dog ogsaa sikkert et temmelig stort Tillob af det Regn- og Jøkelvand, der fra Højlandet siver ned igjennem Lavastrækningerne og som flere Steder omdanner Lavasprækkerne til iskolde, dybe, grønne Bassiner. Under vort Ophold var om Formiddagen Kl. 10 Luftens Varme paa Thingvellir 12° C., medens Overfladen af Vandet i den vestlige Lavarevne ved Løgberg kun havde en Varme af 2½°. Altingsstedet paa Thingvellir med dens mange historiske Minder fra den republikanske Tid vil jeg ikke omtale, da det skildres næsten i enhver Turistrejsebeskrivelse fra Island.

Thingvallasøen er Landets største Sø; den er omtrent 2 [] Mil og ligger 300 Fod over Havet; den er temmelig dyb, men dens Dyb er dog endnu ikke blevet maalt. I Søens sydlige Del findes to store Øer, dannede af Tuf; den ene, Sandey, findes paa Gunnlaugssons Kaart, den anden, Nesjaey, lidt sydligere findes derimod ikke paa Kaartet. Foruden en lille Klippe imellem disse Øer findes der ingen flere Øer i Thingvallavatu, og derved dannes den en Modsætning til Nordlandets største Sø Mývatn, der har utallige Indskæringer og en Mængde Øer. Paa den vestlige Side er Thingvallasøen afgrænset af høje og stejle Klipper, mod Øst og Nord af store Lavastrækninger og mod Syd af stejle Fjælde, hvoraf Hengill (2458 Fod) er det mest fremtrædende. Søen har et Udlob mod Syd gennem den betydelige Flod Sog, der senere forener sig med Hvitá og dannes den store Ølvesá.

Fra Thingvellir droge vi langs Søens vestlige Bred; denne gjæstes kun sparsomt af fremmede rejsende paa Grund af den daarlige og til Dels farlige Vej, der fører langs ad bratte Skraaninger og Klipper, som rejse sig stejlt op fra Søen til en Højde af henved 300 Fod. Paa Gunnlaugssons Kaart findes her flere Lavastrækninger,

der naa helt ud til Søen, men dette er slet ikke Tilfældet; i det mindste kunde jeg ikke opdage nogen Lava, og Lavastrømmene findes kun længere sydvest for Søen oppe paa Hederne, men naa ikke ud til Søen. I Begyndelsen ere Strandklipperne her dannede af en blaalig Tuf, der længere mod Syd træder tilbage for en brunrød Tuffbreccie i meget uregelrette Lag. Fra den højtliggende Vej havde vi i det smukke Vejr en udmærket smuk Udsigt over Søen. Her findes ogsaa en udstrakt Lavastrøm, der for det meste stammer fra en Række Kratere ved en nordlig Udløber af Hengillfjældet; det højeste af disse naar efter mine Maalinger 312 Fod over Søen. Denne Lavastrækning er helt dækket med graaligt Mos med enkelte gulgrønne Pletter af en Pileart (*Salix phylicifolia*), der er meget almindelig i Island. Syd for disse Kratere fører Vejen over flere Dalstrækninger imellem Hengills Udløbere; den første af disse er en stor græsbevoxet Slette, hvor Jordmonnet hviler paa en gammel Lava, ogsaa fra Hengill, de andre Dale i mellem dens Udløbere ere næsten fuldstændig blottede for Plantevæxt og dækkede med fint Lavagræs og Aske. I Hengill findes flere vulkanske Eftervirkninger; varme og kulsyreholdige Kilder, kogende Dyndpøle og smaa Svovlkilder træffes næsten i hver en Dal og hver en Sprække. I smukt Vejr kan man allerede fra Thingvellir se flere Damp søjler hæve sig fra disse Fjælde syd for Søen. For at komme ned til Ølves maatte vi over to Fjældrygge, der hænge sammen med Hengill og sammenknytte den med de østligere Grafningsfjäll; de bestaa ligesom selve Hengill af uregelret lagdelt Tuf- og Brecciemasser. Øverst oppe paa Ølkelduhóls findes flere varme Kilder og kogende Lerpytter. Herfra er Vejen meget stejl ned til Reykjakot i Ølves.

Fra Reykjakot toge vi til den nærliggende Gaard Reykir, der høre til de mærkeligste Egne i Island, i det der her findes den ene varme Kilde ved Siden af den anden. En lille Aa ved Navn Varmá flyder her forbi ned til Ølvesá. Paa den vestlige Side af denne neden for Reykjakot findes to, temmelig store kogende Kilder. Oven for Hjemmemarken paa Reykir findes den saakaldte lille Geysir. Her koger det, efter mine Maalinger 97° varme Vand op af to Aabninger; men det kastes dog kun $\frac{1}{2}$ —1 Fod i Vejret. Før kastede denne Kilde Vandet hver sjette Time omtrent 20 Fod op; men nu ere disse Udbrud standsede, maaske til Dels fordi man af utilgivelig Kaadhed har væltet en stor Klippeblok ned i den største Aabning. Ved et Jordskjælv 1829 sprudede denne Kilde næsten ligesaa højt som den navnkundige store Geysir i Biskupstungur, nemlig omtrent 100 Fod; men dette varede dog kun i kort Tid. I Nærheden af den lille Geysir findes en kogende Dyndpøl og lidt længere

nede Kilden Tungardshver, der hvert tredje Minut kaster en Vandstraale omtrent 5 Fod ud fra en Aabning i en Lerbakke. Det er ret mærkeligt at se denne Straales Retning; thi den gaar skjævt ud fra Bakken og langs med Jorden. Den nævnte Kilde har efter min Maaling i Overfladen en Varme af 96°, og den skal være dannet i de stærke Jordskjælv i Aaret 1789. Neden for Reykir paa den anden Side af Varmá findes en stor Strækning, som er dækket med Kiselsinter og er oversaaet med utallige varme Kilder. Den lille Geysir skal i ældre Tider have været her; men ved et Udbrud af Hekla i Aaret 1597 fremkaldte Jordskjælvne store Ændringer. Den Geysir, der før havde været her og havde kastet en Masse Vand højt til Vejrs, forsvandt; men Kilden, der nu har dette Navn, dannedes oven for Hjemmemarken paa Reykir. Den nye Kilde sprudede efter Annalistens Beretning meget stærkt; men dog aldrig saaledes som den, der forsvandt. I Kiselfladens sydlige Rand findes et meget smukt, dybt og skaalformet Bassin, der er dannet af snehvidt Kiselsinter med 75° varmt, klart Vand, der dog paa Grund af Dybden synes lysegrønt. Varmen i alle disse Kilder, der vidne om en storartet Virksomhed i forrige Tider, synes nu at være i Aftagende.

Herfra strækker sig Ølvesbygden som en jævn Flade ned til Havet, og denne Bygd er efter islandske Forhold tæt tilbygget. Naar man bruger et saadant Udtryk, maa man atter ikke tænke paa Danmark. I Danmark træffer man, som man véd, en Landsby maaske paa hver Fjerdingsvejs Afstand; i Ølvesbygden træffer man derimod kun en Gaard paa en saadan Afstand, men dette maa man i Island regne som noget højst mærkværdigt; i det indre Island kan man de fleste Steder rejse mange, mange Mile uden at træffe Mennesker. At der i Ølvesbygden findes saa mange Mennesker, er isvrigt en Følge af Egnens udmærkede Græs væxt. Græsset, som findes her, er visselig kort, og det naar højst op over Anklerne; men det staaer overordentlig tæt. Det slaas med Leer; men de Strækninger, som høre til enhver Gaard, ere saa store, at man ikke kan overkomme at meje alt Græsset. Som man ser, have vi her en Egn i Island, der af Naturen er virkelig rig, og dersom man sørgede for Udgrøftning og Vandafledning, hvad man ikke gjør, vilde Udbyttet blive meget større end nu.

Neden for Thurrárlavaens Kløft lod vi vor Følgemand blive tilbage med Hestene og gik saa op paa Fjældet og kom ned igjen efter 3 Timers Spaseregang oppe paa Heden langs Lavastrømmen. Fra Heden havde vi en udmærket Udsigt over Lavlandet, Ølvesaaens udstrakte Delta og de nærmeste Fjælde; længst mod Øst hæver Eyjafjallajökull sig som en afstumpet snedækket Kegel og

yderst ude ved Synskredsen stige Vestmannøerne op af Havet med deres spidse Takker. Thurrárlavaen udspringer fra to store Kratere imellem Helluskarð og Lágaskarþ og udgyder sig herfra mod Sydøst i en smal, omtrent to Mile lang Strøm forbi Skúlafell, et enkeltstaaende Fjæld paa Heden, ned igjennem Thurrárskarð og udbreder sig som en bred Lavasø med to Arme paa den neden for liggende Slette. Oppe paa Heden er Lavastrømmen som oftest ikke mere end et Par hundrede Favne bred; den er til Dels bevoxet med noget Mos, og i den østlige Del af Lavasøen neden for Kløften er Mossen en Gang blevet afbrændt, i det en Dreng skal have sat Ild paa den, saa at Lavaen her fremtræder i hele sin Nøgenhed. Hvor Lavastrømmen er flydt ned igjennem Kløften, danner den et Fald af 450 Fods Højde med en Hældning af 24—30°. I Kløften findes flere Lavarør og Lavastalakkiter, der ere dannede ved den hurtige Strøm ned ad den stærke Hældning. Under denne Lavastrøm findes en anden ældre, hvoraf en lille Del har udgydt sig igjennem en østligere Kløft; i denne Kløft har Strømmen paa Grund af Hældningen ikke kunnet holde sig samlet, men Lavaen findes her kun i store Klumper og Klatter. Thurrárlavaen har dækket en græsbevoxet Slette, men for Resten ingen Skade gjort.

Ølves er meget udsat for Jordskjælv og ingen Del af Landet har lidt saa meget ved dem, som netop denne. De fleste Jordskjælv paa Sydlandet have især rystet Ølves og Fljótshlíð og den mellem dem liggende Egn neden for Hekla. At Jordskjælvene især have gjort Skade omkring Hekla, er meget naturligt; men Ølves og Fljótshlíð ligge jo længere borte, hver paa sin Side af Islands største Lavland, og hvoraf kommer det da, at deres Stilling er saa farlig? Dette kan maaske forklares deraf, at der paa disse Steder maa findes de fleste Brudlinjer i Jordlagene, da Sletten her møder de højere liggende Landsdeles Af-fald, som stryge fra Nord til Syd ligesom alle Vulkaner i denne Landsdel, og da Jordskjælvene, som man véd, ytre sig stærkest langs Bjærgkjæder, hvor den største Højde møder den største Depression. Vest for Ølves og øst for Fljótshlíð ere Jordskjælvene meget sjældnere, hvad ogsaa kan forklares deraf, da Jordskjælvene især følge Bjærgkjædernes Længdeaxe og Plateaernes Rand, men sjælden springe over dem.

Fra Ølves gik vi i en Baad over Sog, den brede og dybe Elv, der kommer fra Thingvallavatn. Her er Floden kommen ned paa Lavlandet, og paa begge Sider findes der frugtbare Enge og sumpede Strækninger. Hvor Sog flyder ud fra Thingvallasøen, har den gjennebrudt en Fjældryg af Palagonitbreccie, og her findes derfor høje Klipper paa begge Sider; Floden har paa dette en rivende

Fart og mange Strømhvirvler. Midt i Strømmen findes en smuk, lille og skovbevoxet Ø med Birke- og Rønnetræer, der her have kunnet holde sig, da hverken Mennesker eller Kreaturer have kunnet komme hertil for at ødelægge dem. De smaa, men ofte alligevel ret smukke Krat, der før fandtes meget mere udbredte paa Island end nu, ere flere Steder nærved at blive udryddede, og dette er især sket ved Faarene, som om Foraaret ødelægge Knopperne; for at Skov skal kunne trives paa Øen, maa der derfor ogsaa sørges for Indbegninger, og her er en Opgave, en stor og prægtig Opgave, som Fremtiden maa til at løse.

I Egnen omkring Sog er det om Sommeren undertiden næsten umuligt at arbejde ude eller at rejse paa Grund af Myg, og Grafningur er næsten ligesaa berygtet for denne Landeplage, som Myvatn paa Nordlandet. Undertiden er Solen i lummet og stille Vejr næsten formørket af Myg, der i vældige Sværme opfylde Luften, og i Storm og Regnvejr bliver Jorden dækket med et tykt Lag af døde Myg. Disse Dyr ere dog for det meste uskadelige og kun besværlige for deres Mængdes Skyld; men imellem dem findes Stikfluer i meget mindre Antal, og disse ere ved deres Stik utaalelige for Mennesker og Kreaturer. Heste, Køer og Faar løbe uden Rist eller Rø omkring med hudløse og blødende Snuder og Øren og ophovnede Yvere; det hænder endogsaa undertiden, at Malkefaar blive dræbte af de utallige Stik. Ved Mælkepladserne søger man enkelte Steder at fordrive Myggene ved at brænde Stenolie, hvad der dog ikke altid hjælper meget. Fra Husene kunne de heller ikke holdes borte; de opfylde hver en Vraa og for-dærv Maden, og undertiden maa Folk holde op med alt Arbejde; Tørklæder og Slør for Ansigtet nytte kun lidt over for disse Plageaander, der krybe ind igjennem de mindste Aabninger; før plejede man at indsmøre Hænder og Ansigt i Tjære, men nu er dog dette gaaet af Brug. Efter Folketroen skulle Myggesværmene dannes i en dyb Kjedel i Sog. Dette har man troet, fordi Myggene ingen Steds findes i saadant et Antal, som her ved Sogs Udløb af Søen. Noget lignende er Tilfældet ved Myvatn; thi Myggene ere her ingen Steder saa talrige som ved Laxás Udløb af Søen.

Hele den østlige Kyst af Thingvallasøen er dækket med en vældig, to Mile bred Lavastrøm, der mod Nord hænger sammen med Lavastrømmen ved Thingvellir, som rimeligvis stammer fra Skjaldbreið eller dens Omegn. Den østlige Lavastrøm synes at stamme fra Kratere paa Lyngdalsheiði, der skiller Thingvallabygden fra den østligere Egn, Grunsnes. Denne Lava er forhistorisk ligesom alle de andre Lavaer omkring Søen; den danner et sammenhængende Dække op til Lyngdalsheiði og kløves kun ved nogle opstaaende Tuffjælde. Ved Midfell kan man se en tydelig gammel Strandlinje med store Rullestene

omtrent 10 Fod over den nuværende Vandstand. Saaadanne Vandstandsmærker skulle ogsaa findes andre Steder ved Thingvallavatn.

Efter at være kommen til Thingvellir, udhvilede vi os og toge derfra tilbage til Reykjavik. Som man ser, fremkom der ikke ved denne Udflugt særlig nye Resultater;

men det viste sig dog derved, at der selv i en Egn, som ligger saa nær ved Islands Hovedstad og som for en Del er tæt befolket, er Rettelser at gjøre til Gunnlangssons fortjenstfulde Arbejde. Af denne Grund fortjener det ovenstaaende mulig ogsaa at blive offentliggjort.

I Anledning af Navnet „de fyenske Alper“,

af Ed. Erslev.

Skjønt man almindeligvis ikke regner den Omstændighed, at et Sted har det eller det Navn for en Sag af Vigtighed, bliver Forholdet et andet, naar det f. Ex. er et helt Højdedrag, der er paa Tale, og naar man vil betegne det med et Navn, som ogsaa skal kunne gaa ind i Videnskaben; i saa Fald kan der være særlig Grund til at dvæle derved, tilmed naar Navnet ikke er rigtigt. Det Navn, hvormed vi her sysselsætte os, er fra først kun fremkommet for Løjer, og det er tillige morsomt nok, at man med Sikkerhed véd, hvem der har opfundet det. *Pontoppidan* siger nemlig^{*)}: „Velærværdige Hr. Bredstorf Sogne-Præst for Ollerup og dets Annex, en vel fortjent og naturkyndig Patriot, kalder disse Banker sine Fyenske Alper“. Det varede kun kort, inden dette Navn kom frem paa ny, men i Alvor; ti Aar efter staa der nemlig hos *N. Jonge*^{**)}: „en ophøyet Landryg af Bierge eller fyhnske Alper ligger næsten allevegne ikkun en Miil fra Fyhns søndre Strand.“ Kort efter gjenoptog *H. O. Scheel* Navnet, men atter for Løjer; han siger nemlig^{***)}: „Tillige strækker sig en høj Landryg omkring den gandske sydlige Halvdeel af Øen i næsten en Miil Frastand fra Søen; den bestaar af en Kiæde af smaa Bierge, hvilke man for Skjemt kalder *de fyenske Alper*.“ Og efterhaanden blev Navnet almindeligt, i Reglen for Alvor, saaledes, for at nævne et Par Exempler, hos *Gliemann*^{†)}, *H. Petersen*^{††)} og *C. Hansen*^{†††)}.

Det er nu visselig meget rigtigt, naar en *anonym*

Forfatter^{*)}, der aabenbart godt kjender til vore topografiske Forhold, gaar ud fra, at Navnet ikke bør anvendes paa et saa udstrakt Terræn, som vi finde f. Ex. hos *Scheel*, og man maa være enig med ham i, at det Højdestrøg, der udgaar nordøst for Faaborg, og derfra naar mod Nordvest til hen imod Assens, ikke alene er meget malerisk, men ogsaa sjældent paa vore Øer. Dette Højdestrøg dannes af Rullestenssand, imedens Rullestensleret ellers er fremherskende paa Fyen; man finder her Hede-strækninger og store Moser, hist og her ser man lidt Boghvede, Havre og daarligt Græs eller Granplantninger, og der er kun faa Mennesker og Huse — kort sagt: det hele gjør et Indtryk, som om det var et „jysk“ og ikke et „dansk Landskab“, for at bruge de urigtige Navne, vore Malere fra et kjøbenhavnsk Standpunkt have indført for Jyllands og Øernes Natur. Dette Højdestrøg naar igjennem Diernisse, Svaninge, Haastrup, Vester Hæsing og Jordløse Sogne, og de højeste Punkter deri ere Kongens Høj 371, Rikelsbjerg 355, Lerbjerg 400, Trebjerg 407 og Sandbjerg 356 danske Fod. Man har her paa mange Steder skjøne Udsigter, saaledes især fra Trebjerg, der har sit Navn, fordi det hæver sig op i tre særskilte Bakker, og fra Sandbjerg. Naar man kommer der, bliver man i Sandhed overrasket ved, at man kan se over en stor Del af Fyen med Smaaøerne, Thorseng, Ærø og Als, Punkter ved Aabenraa og Haderslev o. s. v.

Fyens højeste Punkter ligge for Resten helt skilte fra det nævnte Strøg og langt oppe i Landet, saaledes *Trebjerg Bavnehøj* 418 og et Punkt i Præstegaardshaven i *Vissenbjerg* 410 Fod, begge mellem Odense og Assens. Ogsaa det navnkundige *Ørnebjerg* hører ikke med dertil. Naar man kommer til dette Punkt, opfyldt

*) Den Danske Atlas. Tome III. 1767. S. 381.

**) Ludvig Holbergs Geographie. 5te Del. 1777. S. 247.

***) Almindelig Udkast til Krigens Skueplads. 1785. S. 250.

†) Den danske Stats geographiske Beskrivelse. 1ste Bd. 1817. S. 163.

††) Das Koenigreich Daenemark. 1828. S. 16.

†††) Danriget. 1830. S. 14.

*) *M. Stoenstrup*. Dansk Maanedsskrift. 1867. 2det Bd. S. 183.